

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 638

Archeologienota Mendonkdorp te Gent (Prov. Oost-Vlaanderen)

Programma van Maatregelen

HOREMANS BORIS

VAN EYNDE MEREL

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens Niels
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een projectgebied gelegen aan Mendonkdorp te Gent (Mendonk), werd door ADEDE BVBA een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota.

Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan-of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Archeologisch is het projectgebied te situeren in de zogenaamde Moervaartdepressie. De gekende archeologische waarden wijzen op een veelheid aan nederzettingssporen vanaf het finaal paleolithicum. Deze wijzen op een zeer dicht patroon aan vindplaatsen, met een nagenoeg continue 'keten' van sites op de noordelijke rand van de depressie, en eveneens een groot aantal sites gelegen op de duinruggen, zoals deze van Mendonk, en andere hoger gelegen opduikingen in of op de rand van de depressie. Recent werd via een booronderzoek ook vastgesteld dat ook in de lagere gedeelten van de depressie steentijdvondsten aanwezig zijn. We kunnen dus aannemen dat voor het projectgebied we een hoge verwachting naar steentijdsites naar voor kunnen schuiven. De bodemopbouw speelt hierin een cruciale factor (infra).

Wat betreft latere perioden zijn er weinig aanwijzingen die in de richting van archeologische sporen wijzen. We kunnen voor de metaaltijden en de middeleeuwen dan ook een eerder lage verwachting naar voor schuiven. Op basis van het geraadpleegde kaartmateriaal en de luchtfotografie heeft dit bureauonderzoek kunnen concluderen dat het terrein sinds de achttiende eeuw braakliggend is geweest. Voor de vroegmoderne periode schuiven we dan ook een lage verwachting naar voor. Op basis van de CAI meldingen werden ook enkele bunkers uit de eerste en de tweede wereldoorlog in de omgeving weerhouden. Deze bevinden zich echter op ruime afstand van het projectgebied en we

hebben geen informatie kunnen terugvinden dat er binnen de contouren van het projectgebied ooit militaire structuren hebben gestaan. Ook voor de hedendaagse periode geldt dus een eerder lage verwachting. Tijdens het Landschappelijk Bodemonderzoek werd vastgesteld dat er in het noorden van het projectgebied een weinig metselwerk aanwezig was in de ondergrond, dat net boven het maaiveld uitsteekt en overgroeid is met gras. Het lijkt eerder recent van aard te zijn, al is het onduidelijk wat de precieze oorsprong van dit metselwerk is. Mogelijk houdt dit verband met de minimale verstoring die op de Luchtfoto van 1971 te zien is.

De geplande werken omvatten de bouw van een gezinswoning met één verdieping. Het grondoppervlak van deze woning bedraagt zo'n 165m². De woning wordt gebouwd aan de straatzijde van het perceel, nabij Mendonkdorp. Aan de voorzijde wordt ook een oprit voorzien en aan de achterzijde een terras. Aan de oostzijde van de woning wordt onmiddellijk hieraan grenzend een pad aangelegd. Het gebouw wordt niet onderkelderde en zal, volgens de informatie uit de doorsnedes, gebouwd worden op een sleuffundering met een diepte van 80cm.

Om het verdere archeologische potentieel van de ondergrond na te gaan, zeker met het oog op het zeer hoge potentieel inzake steentijdvondsten, is het van belang om na te gaan of het projectgebied beschikt over een intacte bodemopbouw, waarbij vooral een goed bewaard B-horizont van belang is. Daarenboven is het van belang om meer informatie te vergaren inzake het eventueel aanwezige archeologische niveau om de potentiële bedreiging voor het archeologisch potentieel in te schatten. Daarom werd er door ADEDE bvba op 28 oktober 2020 een Landschappelijk Bodemonderzoek uitgevoerd, waarbij 8 Landschappelijk Boringen werden uitgevoerd. Dit bodemonderzoek geeft een bodem weer die vrijwel volledig afgetopt werd. Slechts bij één boring werd een restant van een B-horizont aangetroffen, maar ook deze werd reeds afgetopt. Er kan dus gesteld worden dat de bodemopbouw binnen het projectgebied niet meer intact is. Zeker met het oog op de bewaring van steentijdsites dient dus uitgegaan te worden van een lagere verwachting inzake steentijdsites.

Hoewel het Landschappelijk Bodemonderzoek de hoge verwachting naar steentijdsites in de negatieve zin beïnvloedt, heeft voorliggend onderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet met zekerheid kunnen vaststellen. Echter door de zeer kleine oppervlakte waarin er ingrepen in de bodem gepland zijn (165m²) lijkt een verder onderzoek door middel van proefsleuven minder waardevol. Het zou immers slechts een zeer beperkte kenniswinst opleveren.

Derhalve acht ADEDE bvba verder archeologisch onderzoek dan ook niet nodig.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.